

علامه طباطبایی مجتهدی تمام‌عیار

علامه «سید محمدحسین طباطبایی» فیلسوف و اندیشمندی وارسته در زمینه تفسیر، حکمت و اخلاق بود. وی آثار فراوانی را نگاشت و شاگردان برجسته‌ای تربیت کرد.

علامه «سید محمدحسین طباطبایی» فیلسوف و اندیشمندی وارسته در زمینه تفسیر، حکمت و اخلاق بود. وی آثار فراوانی را نگاشت و شاگردان برجسته‌ای تربیت کرد.

به گزارش ایکنای از آذربایجان شرقی، سیدمحمدحسین طباطبایی در سال ۱۲۸۱ شمسی، در خاندان علم و تقوا در تبریز متولد شد. مدت زیادی از تحصیل محمدحسین نمی گذشت که علاوه بر قرآن، کتاب‌های گلستان، بوستان، اخلاق مصور، تاریخ معجم، ارشاد الحساب، نصاب الصبیان و دیگر کتاب‌های متداول در مدارس آن روز را فراگرفت. وی صرف و نحو و معانی و بیان را نزد مرحوم شیخ محمد علی سرابی آموخت و پس از آن سطوح عالی در فقه، اصول، فلسفه و کلام را در زادگاه خود تحصیل کرد. وی از سال ۱۲۹۷ تا ۱۳۰۴ شمسی تمامی درس‌های مربوط به سطح را فراگرفت و با شور و شوق بسیاری کتاب‌های مربوط به ادبیات، فقه، اصول، کلام و معارف اسلامی را آموخت.

این دانشمند فرزانه ۱۱ سال در کنار مرقد امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) علم آموخت و در این میان فقه، اصول، فلسفه، ریاضیات، رجال را از محضر استادانی همچون آیت الله نائینی، سید ابوالحسن اصفهانی، سید حسین بادکوبه‌ای، سید ابوالقاسم خوانساری، حجت، حاج میرزا علی ایروانی و میرزا علی اصغر ملکی یاد گرفت. این عالم بزرگ در سال ۱۳۱۴ به زادگاهش برگشت و دوران ۱۰ ساله اقامتش در تبریز همراه با تدریس و تألیف سپری شد و فصلی جدید از حیات وی را فراهم کرد. علامه طباطبایی، در سال ۱۳۳۳ هجری شمسی نگارش تفسیرالمیزان اثر بزرگ خویش را آغاز کرد و ۱۷ سال طول کشید تا این اثر منحصر به فرد، جالب و دلنشین را که نظیر آن تا به حال نوشته نشده است تمام کند. علامه طباطبایی؛ عامل ایجاد وفاق میان اندیشه‌های اسلامی و غربی

حجت الاسلام سعید علیزاده، معاون فرهنگی دانشگاه تبریز در گفت و گو با ایکنای از آذربایجان شرقی، تصریح کرد: علامه طباطبایی یکی از نو صداییانی است که ادامه حکمت متعالیه منتسب به ایشان است. نوصدرایی یعنی ادامه دهنده مکتب ملاصدرا که علامه طباطبایی و شاگردان برجسته ایشان چون شهیدان مطهری، بهشتی و باهنر در این راستا حضور فعالی داشته اند.

وی علامه طباطبایی را موجب تقریب میان دیدگاه اسلامی و غربی مطرح کرد و ادامه داد: علامه طباطبایی با نوآوری و با حضور افرادی هم چون هانری کربن، عامل ایجاد وفاق میان اندیشه‌های اسلامی و غربی شد.

علیزاده، به نقاط و ابعاد مختلف اندیشه علامه طباطبایی اشاره کرد و گفت: آن عالم فرزانه، اندیشه انتقادی و توأم با مسائل عرفانی، اخلاقی، کلام و تفسیر داشت که در این راستا نیز تفسیر المیزان از بهترین اثرهای ایشان، مجموعه‌ای از جنبه‌های علمی، ذهنی، مسائل اجتماعی و سیاسی است.

عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز، علامه طباطبایی را تنها کسی که معرفت‌شناسی را تحت عنوان کتاب اصول عقاید اسلامی و دستورات دینی تدوین کرده، دانست و ادامه داد: این کتاب، منبعی برای رشته‌های فلسفه اسلامی و دینی در دانشگاه‌های کشور است.

وی به گسترش اندیشه و مکتب علامه طباطبایی تأکید کرد و افزود: ما باید در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه، مکتب علامه طباطبایی که نوصدرایی نام دارد را تبیین و شرح دهیم. تبحر علامه در اغلب عرصه‌های علوم اسلامی

حجت الاسلام عباس عباس زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز نیز در گفت و گو با ایکنای، علامه طباطبایی را صاحب یک شخصیت جامع مطرح کرد و گفت: علامه کسی است که دارای فنون در شاخه‌های مختلف علوم اسلامی است و در این راستا نیز علامه طباطبایی ذوالفنون بوده و در اغلب عرصه‌های علوم اسلامی، تبحر خاصی داشته است.

وی تصریح کرد: علامه طباطبایی، فردی وظیفه‌گرا بود و در راستای پر کردن خلع‌های حوزه‌های علمیه در دو زمینه شاخص تفسیر قرآن و فلسفه وارد شد و در حوزه تفسیر قرآن، برهان و عرفان به سبک صدرالمتهالین با حفظ مرزهایشان درهم آمیخت.

عباس زاده، ضمن اشاره به بهره مندی از سبک تفسیر آیه به آیه علامه طباطبایی، ایشان را بزرگ ترین مفسر و فیلسوف در عصر حاضر مطرح کرد و ادامه داد: محمد عبده، سبک تفسیر آیه به آیه را ابداع کرده بود و علامه نیز از این روش بهره می گرفت و در فلسفه نیز به عنوان یک فیلسوف ظهور و بروز دارد که با روح، ذات عقل او عجین شده بود. لزوم شناخت شخصیت علمی و معنوی علامه طباطبایی

علی بابایی، استاد دانشگاه تبریز نیز در گفت و گو با ایکننا، لزوم شناخت شخصیت علمی و معنوی علامه طباطبایی و جعفری در عصر حاضر را مهم و تأثیرگذار مطرح کرد و افزود: این دو عالم فرزانه در عرصه فلسفه و تفسیر خط شکن بوده اند و هر یک از این علامه ها لشکر تک نفری که راه نوینی را باز کرده اند.

وی به آثار علامه طباطبایی اشاره کرد و ادامه داد: کتاب المیزان، اصول فلسفی و روش رئالیسم که به زبان اقتضانات زمانه و در پاسخ به مکتب های فکری ماتریالیستی در ابعاد هستی و معرفت شناختی تقریر شده است. علامه طباطبایی شخصیت ذوالوجهی دارد که یکی از ابعاد آن در آزاداندیشی که کتاب های (دائو ده جینگ) و (سر اکبر) ترجمه اوپه نیشدها از آموزه های شرق آسیایی را به زبان اسلامی شرح می کند ظهور می شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز، علامه طباطبایی را صاحب مکتب اصالت الواقعه مطرح کرد و گفت: محققان باید در شناخت مکتب های نو صدراایی که علامه طباطبایی آن را شرح داده است کوشا باشند. هر چه شخصیت علمی، معرفتی قوی در عصر معاصر داریم به صورت مستقیم و غیرمستقیم شاگرد علامه طباطبایی بوده اند که می توان به آیت الله جوادی عاملی که یکی از اساتید برجسته فلسفه اسلامی، شهید مطهری، آیت الله مصباح یزدی، ابراهیم دینانی، حسین نصر که در عالم غرب یکی از سردمداران حکمت خالده هست اشاره کرد.

این استاد دانشگاه تبریز، علامه جعفری را بدیل هستی علامه طباطبایی در حوزه تفکر مطرح و اظهار کرد: علامه طباطبایی و علامه جعفری در رویکردهای معرفتی و حاصل از آن تفاوت هایی دارند و علامه جعفری بیشتر متفکر بوده و نه یک متسلسف که در حوزه وجود شناسی فلسفه اسلامی، یونانی و حکمت صدراایی صحبتی نکرده و در این راستا نیز وارد حوزه مباحث سنتی مکتب صدراایی که در مورد انسان شناسی، جبر و اختیار و حیات معقول بحث نمی شود وارد شده است.